

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčije, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Ali naj se dela po vinogradih, ko cvete trta.

Ne le pri nas po Dolenjskem, ampak tudi po drugih vinorodnih krajih so vinogradniki mnenja, da se ne sme po vinogradih delati, kadar trta cvete. Utemeljujejo to mnenje s tem, da trdijo, da se cvetje osuje, ako se trt med cvetenjem na miru ne pusti in da je potem malo ali vsaj manj grozdja, kakor bi ga lahko sicer bilo. Vpraša se, koliko je na tem resnice? Veliko manj kakor se misli, kajti res je še celo, da sti dve deli, kateri še celo pripomorete k ugodnemu odcvetenju trte ako se jih takrat izvršuje, ko trta ravno cvete. Ti deli ste, mandanje in vežnja mladja. Ako se namreč takrat trte manda in mladje h kolom povežuje, ko trta cvete; pospešuje se s tem delom, z majanjem trte, to, da pride tem ložje cvetni prah, kateri se v takozvanih prašnikih cvetja nahaja, na pestiče istega. To je pa ravno potrebno za oploditev pestičev, iz katerih potem jagode nastanejo. Zato si umni vinogradniki, med cvetenjem trte sicer lepo, toda vetrno vreme žele! Da, v nekaterih krajih po Vipavskem, pognankov na nappencih zato pred odcvetenjem trt ne povežujejo, da jih veter med cvetenjem lahko sem ter tja maja in da se tako oplodenje pestičev pospešuje. Takega postopanja ni sicer iz stališča umnega vinogradstva nikakor odobravati, to z ozirom na mogoče polomljenje ali odvalenje pognankov, posebno pa še na nastanjanje peronospore. In zato navajamo tole kot dokaz, da majanje trte med cvetenjem iste, ne more biti škodljivo, ampak še koristno. — Kaj pa z drugimi deli z okopavanjem, žvepljanjem, škropljenjem, ali naj se te med cvetenjem trte vrše? Okopavanje ne more pač nikakor škodovati, vse kaj drugega velja pa o žvepljanju in škropljenju. Žvepljanje naj bi se med cvetenjem iz dvojnega vzroka popolnoma opustilo. Prvi je tale. Več kakor mogoče je, da pride žvepleni prah na sluzne pestiče, na katerih se oprime, in oplodenje je potem nemogoče, naj pade še toliko cvetnega prahu nanje. Drugi vzrok, zaradi katerega naj bi se žvepljanje med cvetenjem trte popolnoma opustilo je pa tale. Na kapicah, katere raz cvetja še niso odpadle, ne more žvepljeni prah prav nič koristiti, ker one tako na tla odpadejo; na kapicah že prostih pestičev se pa grozdno plesnobo prouzročujoča glivica še ne nahaja ker še ni imela časa, da bi tam nastala. Torej je vse delo brez koristi izvršeno. Iz zelo istih vzrokov naj bi se trte med cvetenjem tudi ne škropile, že celo pa ne oblivale z modro galico.

—1—

Ali naj se turšico ogrenva?

O tem vprašanju piše nekdo v zadnji 11. številki „Primorskega gospodarja“, to je v listu za pospeševanje kmetijstva v slovenskem Primorju takole: To vprašanje je pri nas, kjer se žal še preveč bavimo s pridelovanjem turšice, velikega pomena. Na sploh se pri nas turšico osipa. Po našem mnenju bilo bi pa boljše, če bi se turšica mesto osula, v drugič okopala. To delo bi bilo boljše osobito v bolj lahki zemlji. Kaj hočemo pa prav za prav doseči z osipanjem? Pravega odgovora ne znamo. Nekateri pravijo, da pride rastlina s tem bolj globoko v zemljo in napravi nove korenine. To je res, da se napravijo pri naslednem členu nove korenine, toda te korenine se razvijejo večinoma na račun bolj spodnjih korenin, ki vsled tega oslabijo. Spodnje korenine pa so večje važnosti nego vrhnje. Drugi menijo, da se z osipanjem zemlja bolj segreje. Tudi to ni popolnoma resnično. Ona stran grebena, ki je obrnjena proti solncu, se v resnici bolj sogreva, nasprotna stran se pa toliko manj. Vsled večje površine pa se zemlja po noči tudi bolj ohladi. Tretji mislijo, da ohranijo zemljo, ki so jo osuli dlje časa vlažno. To mnenje pa je popolnoma napačno. Ker je osuti zemlji večja površina, zato voda tudi lažje izhlapi iz zemlje. V dežju odteče voda v jarek in po jarku preč, radi tega ne pride v zemljo toliko vlage, kakor tedaj, če bi bila zemlja ravna. Za to bi priporočali, da se turšica osipa samo tam, kjer je preveč vlage, toraj v jako težki zemlji. Nasprotno je popolnoma slabo, če orjemo suhotno, lahko zemljo v grebene. V njih se še bolj osuši. V tem oziru priporočamo našim posestnikom poskuse. Na laški kmetijski šoli v Gorici sponesla se je bolj ona turšica, ki je bila dvakrat okopana, nego ona, ki je bila v prvič okopana in v drugič osuta. Suša je škodila zadnji mnogo bolj, nego prvi. Podobne poskuse priporočali bi tudi pri krompirju. Kedar se sadi krompir, treba ga je pa deti bolj globoko, nego navadno (12 do 15 cm).

K temu članku pripomniti bi bilo sledeče. Poskušnje, kakoršne se v tem članku priporočajo vršila bode letos tudi kmetijska šola na Grmu. Želeti je pa, da jih vršijo tudi drugi posestniki po Dolenjskem, kajti mogoče je le, da se koroza, kakor tudi krompir le zato ogrenva, ker je to stara navada, ne pa zato, ker je to resnično potrebno. —1—

Letošnje licenciranje.

Vspehi, ki smo jih na Dolenjskem dosegli z zakonom o povzdigi reje goveje živine, so malenkostni in čisto neznatni. Zakaj? Zato, ker se zakon ne izvaja

ne od ene, ne od druge strani. Naše občine zavzemajo nasproti zakonu stališče, kakor da je nepotreben. Stori se le toliko, da zakon popolnoma ne zaspi. Najvažnejša določila zakona, določila, zaradi katerih se je zakon sklenil, pa ostajajo na papirju. To traja sedaj že 15 let. Vlada pa tudi ne stori nobenih odločnih korakov za izvršitev zakona, ampak gleda mirno naprej, kako zaostaja vse pospeševanje naše govedoreje. Vse, kar se stori za povzdigo, je edino to, da se izvrši vsako leto popisovanje živine in licenciranje. Spričo navedenih razmer ni nič čudnega, da so vspehi tako slabi in pomanjkljivi. Letošnje licenciranje je pokazalo, da so biki v novomeškem okraju slabi in po raznih krajih nesposobni za zboljšanje domače živine. Razun tega se je pokazalo, da je med 21 občinami celega okraja samo 9 občin, ki imajo potrebne plemenjake, dočim jih v 12 občinah primanjkuje. V celem okraju manjka nič manj kakor 29 plemenjakov. In tako je tudi po drugih krajih. Ko bi se občine malo bolj zanimale za napredek naše govedoreje, bi bilo lahko drugače. Saj ni res, da bi morale vpeljati občinsko bikorejo na svoj račun! Ali kar je treba, je to, da se s potrebnim zanimanjem in s potrebno resnostjo poprimejo cele zadeve in da skušajo pridobiti potrebne živinorejce za zadostno rejo. Dobre volje in vneme je treba, pa se marsikaj doseže! Sicer stoje pa občinam še druga sredstva na razpolago, s katerimi lahko vplivajo na potrebno rejo plemenjakov. Ako se je po nekaterih občinah vsa zadeva dobro uredila, zakaj bi se po drugih ne? Seveda, ako se od enega licenciranja do drugega nič ne stori, ampak vsako leto le izkaže, koliko manjka bikov in kako slabi so biki, potem ni nič čudnega, da ostane vse pri starem in da ne pridemo do nobenih vspehov! —r—

Kupovanje plemene živine doma.

Za rejo potrebnih bikov je treba naše živinorejce vnemati. V tem pogledu se bo še največ doseglo, ako se bodo biki doma kupovali. To načelo se je že večkrat poudarjalo in pri raznih prilikah. Letos se je ta zahteva pogrela pri občnem zboru kmetijske družbe od strani mokronoške podružnice, in po vsej pravici. Toliko dobrih živinorejcev se že dobi v deželi, da bi lahko prirejali potrebne bike doma. Treba je le, da se jim nudi ugodna prilika za prodajo. Zato naj bi se porabila državna in deželna podpora pred vsem za nakup lepih, doma izrejenih bikov. Pospeševati bi bilo prodajo doma izrejenih bikov pa tudi na drug način, ker bi jih tudi domači živinorejci radi kupovali, saj jih manjka povsod. Vsako leto se sliši, kako išče eden ali drugi kakega bika, pa se ne ve kam obrniti. Prvi korak za povzdigo take kupčije je napravila letos kmetijska družba v Ljubljani, in sicer s tem, da je začela priobčevati v svojem glasilu imena tistih živinorejcev, ki imajo bike na prodaj. Napraviti bi se dalo pa še več v tem pogledu. Kaj ni mogoče, da bi se v glavnih krajih naše dežele, kjer se prirejajo važni letni sejmovi, priredili, recimo dvakrat na leto, spomladi in jeseni, ob enem tudi sejmovi za plemeno živino, za mlade bike in lepe plemene telice? In če se prižene magari samo nekaj takih živali na ogled in na prodajo! Začetek bi bil storjen in podana bi bila podlaga in prilika za poznejšo kupčijo. Na Dolenjskem bi bilo Novomesto po-

sebno važno mesto za take sejmove, na Notranjskem Postojna, na Gorenjskem Kranj. Na te sejmove naj bi prišla tudi kmetijska družba kupovat. In da bi ne bilo delati potov zastoj, bi se posestniki plemene živine, zlasti mladih bikov, ki jih imajo prodati, že prej lahko oglasili pri dotičnih podružnicah, da bi se vedelo, kaj vse se pripelje na prodaj. Tako bi se sčasoma tudi pri nas vpeljali sejmovi za plemeno živino. —r—

Podpore za našo govedorejo.

Reja goveje živine se pospešuje tudi s tem, da daje država vsako leto nekaj podpore za nakup potrebnih bikov. Ti biki se kupujejo zunaj naše dežele in se oddajajo prosilcem za polovico kupne cene. Vsa ta podpora je tako malenkostna, da se njeni vspehi ravno toliko poznajo, kakor če kane deževna kaplja v škafo vode. Korist od nje ima samo majhna okolica tistih krajev, kjer se nahajajo lepi in dobri plemenjaki nakupljeni z državno podporo. Pri nas na Dolenjskem lahko trdimo, da je dosedanji vpliv državne podpore na razvoj naše živinoreje tako majhen, da se komaj pozna. Če bi se hotelo z oddajo „subvencijskih“ bikov, kakor jih navadno imenujemo, kaj prida doseči, bi se moralo malo globlje poseči v žep naše države. — Letos je predlagala novomeška kmetijska podružnica, da bi se oddajali subvencijski biki za nižjo ceno kakor dosedaj. Na ta način bi se ti biki lažje oddali na Dolenjsko, ker bi bilo več prosilcev za nje. Ali v celem bi s tem naša živinoreja vendarle ne pridobila. Kajti čim več bi morala prispevati država k nakupu takih bikov, toliko manj bi se jih kupilo. Sedaj da vsak polovico, država polovico in prosilec polovico. Če se pa cena subvencijskim bikom zniža za prosilce, bi morala država toliko več plačati. In kaj bi bil nasledek? Kupilo bi se še manjše število bikov kakor dosedaj. Zato pa moramo zahtevati, da se državna podpora za povzdigo živinoreje sploh zviša. Vsa podpora, ki se sedaj deli za prosep živinoreje v naši državi, se razdeli enakomerno na posamezne dežele po razmerju davkov. To pa ni popolnoma prav. Dežele, ki so bolj zastale v živinoreji, bi morale več podpore dobiti kakor tiste, kjer je živinoreja na visoki stopinji. Sicer bomo pa tudi mi pri nas največ dosegli, ako se bodemo oklenili s pomočjo, ki pelje v tem slučaju veliko prej do cilja kakor pa čakanje na državno podporo. Ako se bodemo začeli skupno pogajati za napredek naše živinoreje, tako kakor so se drugod, potem se bo tudi pri nas živinoreja na bolje obrnila. Prej pa ne in naj bo državna podpora tudi nekoliko večja. —r—

Politični pregled.

V odseku za volivno preosnovo je prišla na vrsto vladna predloga glede razdelitve mandatov na Štajerskem. Slovenski poslanci so popolnoma opravičeno zahtevali, naj se da štajerskim Slovencem še 1 mandat, tako da bi jih imeli 7. A odsek je predlog odklonil s 26 proti 21 glasovom. Nemci zahtevajo en mandat za Kočevske Nemce, a temu se protivijo najodločneje slovenski poslanci. Morebiti bodo naši poslanci kaj več dosegli v zbornici sami, da bodo tam pridobili saj še en mandat za obmejne Slovence. „Slovanska zveza“ bi morebiti celo nastopila proti volivni preosnovi, dasi

jo je dosedaj vedno zagovarjala, ker ne trpi, da bi se delala krivica Slovincem.

V proračunskem odseku pero prav čedno perilo. V Trstu so namreč za časa, ko je bil dr. Körber ministerski predsednik, začeli delati razne nove naprave v pristanišču, a veliko teh naprav se je porušilo; podjetniki (pritepenci iz laškega kraljestva; vlada jako rada oddaje velika dela tujcem) so delali tja v en dan, površno, s slabim materijalom. Proračunski odsek sedaj Körberja dolži krivde in škode, katere je imela država pri tej priliki nekaj nad 10 milijonov. Recimo, da mož ni naravnost prizadet, da ni nekaj denarja izginilo pri njem; a toliko je skoro gotovo, da ni dal nadzirati omenjenih del, kakor bi bilo potrebno in koristno. Taki uradniki so pravi grobokopi državnega blagostanja, in bi se jih moralo res pošteno kaznovati. Naj se eden nižjih ljudij le malo spozabi, ali ga bodo! Tak pa — zagovorniki mu vstajajo vsepovsod!

Cesar je popotoval po nemškem Češkem ter bil na razstavi v Libercu. V pismu, v katerem se zahvaljuje češkemu cesarskemu namestniku, pozivlja Čehe in Nemce k složnemu delovanju.

Dunajski župan Lueger se je mudil v Bukareštu. Tamošnje prebivalstvo in tudi rumunski kralj so ga prav prijazno sprejeli. To pa Mažare, katerim je Lueger trn v peti, silno boli. Lueger je znal tudi Rumunce odtujiti Mažarom, s katerimi tudi prej nikdar niso bili posebni prijatelji. Domu prišedšega je dunajsko ljudstvo sprejelo z velikanskim navdušenjem, izpregli so mu konje in ga res nesli v njegovo stanovanje. Tako ljudstvo časti in ljubi može, ki se žrtvujejo njegovi blaginji.

Dne 24. m. m. je minulo 40 let od one slavne bitke pri Kustoci l. 1866. Spominsko slavnost so obhajali v Ljubljani, koder se je zbralo nad 200 mož — bojevnikov iz l. 1866 iz cele Kranjske. Ne omenjali bi te slavnosti, da se ni nekaj pripetilo, kar zna imeti svoje posledice tudi v javnosti. Ti bojevniki, ki so pred 40 leti tvegali zdravje in mlado življenje v korist Avstrije, ti može, o kojih hrabrosti in zvestobi do cesarja pričajo njih mnogovrstna odlikovanja, so prosili vojaško poveljništvo, naj jih vojaška godba spremi k zahvalni sv. maši ter jim igra popoldne pri koncertu. Pa kaj se zgodi? Malo pred slavnostjo pride vest, da jih godba v cerkev ne bo spremljala, če jo pa hočejo imeti popoldan, naj plačajo 100 kron. To je hvaležnost za zvestobo: zaničevanje! Tako pri nas oblasti same ubijajo čut udanosti do cesarja države. Stari može so se jeze tresli nad takim postopanjem.

V Rusiji se vstrajno pripravlja revolucija. Poslanci dume govore tako odkrito in odločno, da je carski dvor v največem strahu, a da bi ustregli najnujnejšim in najpametnejšim zahtevam, tisto pa ne! Potem bodo pa vpili o nepokorščini ljudstva! Saj so oblasti zato, da skrbe za ljudstvo, ne pa da bi je izsesavali in izrabljali, kakor se godi v Rusiji.

LISTEK.

Spomini starih dni.

I.

Procesija svetega rešnjega Telesa v Rudolfovem sedaj in pred 38. leti!

Da je procesija na ta praznik slovesno počeščenje pod podobo kruha skritega Odrašenika sveta, ve vsak katoličan.

Procesija sv. R. T. se je obhajala v našem mestu od nekdanj slovesno, to toliko ložje, ker bivajo tu sami katoličani. Ne bom veliko popisaval današnjega običaja te procesije, saj ga vsakdo sam lahko vidi in se prepriča, kako slovesno se ta sprevod tudi danes vrši. Ker sem pa prepričan, zlasti o mladini, da bi rada izvedela, kako je bilo pred toliko leti nazaj, zato hočem tistim, ki radi slišijo starejše dogodke, nekoliko popisati stare, že več let opuščene navade, ki so bile v istih letih v navadi in tudi lepe. Tek sveta od nekdanj tako pelja, da se stare navade rade opuščajo in z novimi nadomestujejo.

Procesija se je pomikala ravno po tem potu, kakor danes. Tudi štirje sv. evangelji so se peli na teh krajih, kakor danes. Za velikim križem so prišli može, med možmi se je razvrstilo kakih sedem velikih bander. Prvo bandero je bilo farno; na sliki je bil sv. Nikolaj in Marija. Za farnim pride bandero kovaške zadruge (ali kakor so tedaj rekali domače „cunft“); na tem banderu je bila slika: bil je naslikan lep, bel konj, zraven kovač s predpasnikom, ki drži kladivo v roki in podkuje belca; na drugi strani sv. Florijan; za tem banderom so šli vsi kovaški mojstri, pomočniki in učenci. Dalje pride tesarsko bandero, bila je slika: sv. Jožef pri delu; za tem banderom so šli vsi tesarski in mizarski mojstri, kakor tudi pomočniki in učenci. Dalje pride zidarski „cunft“ s svojim banderom; tu je bila slika sv. Roka, zraven naslikan stolp, zidar pri delu, pada doli, a se ob robu nekega železa vjame in si ohrani življenje. Tukaj so šli zidarski mojstri in pomočniki. Potem pride čevljarstvo bandero, slika je bila sv. Jakoba in zraven škoren; šli so čevljarji za njim. Nadalje pridejo peki in vsi tisti, ki s pomočjo ognja svojo obrt izvršujejo; imeli so bandero sv. Florijana, ko gorečo hišo gasi. Potem so bili usnarji z banderom sv. Jerneja, ki ga mučijo in kožo z njegovega telesa režejo. Videti je iz tega, da je bilo tedaj več obrtnikov kot danes, in obrtništvo je bilo na boljšem stališču nego je sedaj. Čez leta, ko so ti „cunfti“ prejenjali, se je tudi to združeno nastopanje pri ti procesiji opustilo, bandera so razpadla, drugih niso naročili, in tako je to popolnoma jenjalo.

Nebo so nosili može, in sicer odlični in na dobrem glasu stoječi posestniki in trgovci. Še vam lahko naštejemo imena teh mož: Rohrman, Pollak, Oblak, Ogoreuc, Pauser, Illovski st. Škoda, da taki može že v hladni zemlji počivajo.

Poleg neba je svetilo šest najstarejših čevljarstev mojstrov; tedaj so bili Sever, Kuštrin, Petrič, Mader, Kobetič, Keržič. — Prvi sv. evangelij se je pel kakor sedaj, ali bilo je bolj pripravno kakor sedaj; kakor stara zgodovina pripoveduje, je bila na istem kraju nekdanj cerkev sv. Katarine. V spomin, da je bila tam cerkev, stoji še danes kameniti spominek: soha Marije brezmadežne spočete; v smeri tega spominka je bila mala, prazna votlina, kaki kapelici podobna; bile so tri stopnice v kapelico; bila je prazna, samo kamenita miza, dobro podzidana, je bila notri, kot nalašč pripravna za kak altar postaviti. Ta dan so sosedi ta altar kaj lepo naredili, zlasti že rajni gospodarji so delali mnogo priprav za olepšavo. Cela kapelica je bila s preprogami prevlečena, s cveticami okrašena, bila je v sredi podoba sv. Katarine, v spomin nekdanj tu stoječe cerkvice. Neko leto je bilo tu silno lepo okrašeno; zavzel se je neki stotnik naše garde, rajni Wagner, za ta altar, izvršil je vse tako okusno in lepo, da so bili vsi očarani te kapelice, procesija bi bila najrajše kar tam ostala, ljudje se niso mogli lahko ločiti od tod. Za kapelico je naredil vodomet, in tisti čas, ko je bilo tam sv. opravilo, se je voda visoko vzdigovala in šumela. Bila je poznejša leta ta kapelica še lepo okrašena, ali kaj enacega ni bilo več. Bilo je poprejšnja leta več ptičkov, kot jih je sedaj; ker je pa tam tako imenovani mali drevored, in je bilo tudi tisti čas nekaj več dreves kot jih je danes, neko leto, ko je bila procesija dospela do tiste kapelice, prileti cela truma ptičkov z glasnim žvrgolenjem ter posedejo na drevesa in žvrgolijo v enomer. Ali kaj se zgodi? Zdelo se vam bo neverjetno, ali resnica je. Še dobro se spominjam. Pel je sv. evangelij neki stari, še danes marsikomu v dobrem spominu znani pobožni pater Matevž Pibernik. Ko je ta pobožni mož začel sv. evangelij peti, so na en hip vsi ptički obmolčali in ni bilo nobene žvrgolenja več; ko je pa blagoslov minul, začeli so žvrgoleti kot poprej. Tisti dan se je mnogo ugibalo in govorilo

o tem slučaju, da drobni, nedolžni ptički so marsikateremu izvabili solzo iz očesa. Naj bode to slučaj, ali kar že hoče, zgodilo se je. Ko se je o tem govorilo, se je tudi to staremu patru povedalo, da so ptički tisti čas, ko je on evangelij pel, molčali, je mož bil poleg svoje stroge pobožnosti tudi šaljiv ter pravi: „No, no, ptički so bili pridni, ki so mene poslušali, ko sem sv. evangelij pel. Jezus jih je pa požegnal.“

Častitih očetov frančiškanov je bilo tedaj mnogo več, ko jih je danes. Za razpelom, ki je bil okinčan z velikim lepim vencem, so šli v velikem številu v plajščih, ako ravno je bila huda vročina. Zato je vprašal neki gospod patra Rafaela Klemenčiča, profesorja, zakaj da imajo plajšče v taki vročini; odgovoril mu je zato, ker to je naš ornat in s tem izkažemo najgloblje poniževanje do Najsvetejšega.

Pozneje je prišel od glavarstva ukaz, da se naj ta kapelica zazida, da bo imela škarpa enakomerno visočino; glavni vzrok pa je bil, ker so se mali otroci vedno tam plazili in igrali in je oblastvo hotelo, da se zabrani vsaka otroška nesreča. To se je zgodilo pod c. kr. okrajnim glavarjem Ekelnom.

Pred rotovžem je bilo kaj pripravno za drugi evangelij, ker sta tam stala dva velika kostanjeva drevesa, pod tema drevesoma napravil se je altar, skrbeli so za to napravo, kar se spominjam, vsi župani pridno, zelo potrudila sta se dva stara občinska služabnika, neki Muren in Adamc. Kasneje se je eno drevo posušilo in čez čas se je še drugo posekalo. Na trgu je stal ves čas med sprevodom cel bataljon vojakov-lovcev v paradi, en stotnik na konju je komandiral, bila je huda vročina, časih moral je tudi kak vojak iz vrste izstopiti zaradi slabosti, ker so ves čas na trgu stali od začetka do konca sprevoda. Streljali so pri vsacem evangeliju; tudi tukaj se je pripetilo, da se je kakemu vojaku puška kasneje oglašila. Bil sem sam zraven, ko se je to zgodilo; hitro pristopijo neki gospodje k poveljujočemu stotniku in ga vprašajo, kaj se bo temu možu zgodilo? Stotnik odgovori: „Kosila ne bo dobil.“ Ker je pa bilo tista leta mnogo vina, obdelovanje vinogradov lahko in ceno, posestniki bolj imoviti, je stotnik meščanske garde, neki Marin, ki je imel vinograde v Trški gori, dal kak sod vina vojakom v vojašnico zapeljati, da so dobili vino pri kosilu na ta praznik, ker so k slavnosti procesije svoje pripomogli. Špalir pri nebu so vedno napravili vojaki četovodje; za to so zbrali moze najlepše postave. Ko so trgovci, ki so nebo nosili, pomrli, ali drugi stari postali, so to opustili. Prišlo je na misel vikarju Tomažiču, da naj je mestni fantje zanaprej nosijo; trajalo je to le 9 let; sem tudi jaz tačas bil zraven. Potem je to zopet jenjalo; naredili so, da dijaki nosijo, kar je še danes. — Tretji evangelij pri samostanu je bil, kar se spominjam, vedno lepo okrašen. Četrti je bil nasproti gosp. Goljašove hiše. Tukaj se bomo nekoliko pomudili. Tukaj je nekdanj stala cerkvena, prvotno sv. Antona, pozneje sv. Florijana; tako zgodovina pripoveduje. Na te ostanke zidovja se marsikateri še dobro spominja, sam sem večkrat notri bil, bilo je še dobro ohranjeno in pokrito, poznalo se je dobro, kje je bil altar sv. Florijana. En del je dolgolet služil za deklško šolo, in v drugem praznem delu so bile spravljene sejmarske lope. Za ta četrti evangelij se je zelo zavzel rajni prošt Arko, on je dal vse fino narediti.

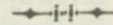
Pa tudi sosedi, zlasti rodbina Kos, so veliko pripomogli k olepšavi. Bil je neki Jože, vrtnar, iz Straže doma; bival je v mestu. Ta mož je nekoliko jecljal; ali kadar se je šlo za okraske, naj si bo za cerkvene slavnosti ali posvetne veselice, za kaj lepega, so Jožeta poklicali; mož je bil spreten, imel je dva pomagata, ki jih je nekoliko navadil, nekega Pusta in Božiča. Da vam pa popišem, da je Jože res razumel in imel okus za take stvari, boste slišali. Za ta četrti evangelij so ti trije pred praznikom v pondeljek in torek v tej zapuščeni cerkvi delali in pletli, v sredo je zunaj začel postavljati neko komplicirano kapelico na osem voglov; vse je bilo iz samega smerečija spleteno in sestavljeno. Kapelica je bila tako gosto preprežena s smerečjem, da je bila notri popolnoma senca; velika je bila tako, da je imela vsa duhovščina prostor notri, le nebo je stalo od zunaj. Zunaj je bil kakor kak drevored, človek bi mislil, da je v kakem romantičnem gozdu. Pri malo kaki hiši, da ne bi bilo mnogo mlajev; da se je pa to močno opustilo, je vzrok vporaba in draginja lesa, ker je bil les prej skoraj zastoj. V kapeli je bil lep altar, v sredi slika svete

Ane, več malih podob in mnogo cvetic; želel bi še enkrat to umetno kapelico videti, a ne bom je nikoli več. Niso več tisti časi, in „ek“ Jožeta ni več; mož je namreč jecljal in je pri vsakem stavku rekel „ek“ bom že lepo naredil, ali: „ek“ bom že prišel. Kmalu so ljudje poprijeli in so mu le „ek“ Jože rekli, kar mu pa ni bilo prav po volji. Marsikak fantiček je zaradi tega tudi kako klofuto od njega prejel.

Meščanska garda je bila močnejša od danes, ravno tako godba; godba je bila 28—30 mož močna, večino je smrt pokosila. Običaj stare noše pri gardi je bil pri slavnostih jako lep. Široka, bela jermena navskriž, godci so imeli na čaki rudeče, žimnate šope. Kakor je bila pri vojaki navada, da je imel bataljon svoje tesarje, tako je tudi imela garda dva uniformirana tesarja. Bila sta to dva stara moža, po imenu neki Gričar in Kutilj, dva dobra posestnika, ki že tešeta onkraj. Imela sta vsak po dve sekiri, eno malo in eno veliko; nosila sta ti sekiri na belem jermenu in v belo usnje zaviti, imela sta usnjate, široke manšetne na rokah in široke, bele, usnjate predpasnike. Trikrat na leto sta se ta dva moža pokazala: o Veliki noči, o sv. R. Telesu in na god cesarskega rojstva, 18. avgusta; jako lepo je bilo videti, ko sta pri procesiji v predpasnikih z gardo marširala. To je kasneje izginilo, kar se pri slavnostih pogreša. Ljudstva iz dežele je bilo mnogo, mogoče da so jih vojaki privabili. Navada je bila, da se je za kapiteljsko cerkvijo pri vrtovih z možnarji streljalo. „Kanonir“ tega streljanja je bil neki stari Jernejc, obenem mestni prižigalec svetilnic. Ko je na ta praznik ob zornem svitu ob tretji uri zjutraj začelo potrkavati, ni Jernejc ure nikoli zaspal, začel je pri cerkvi streljati, streljal je ves dopoldan do konca sprevoda. Kasneje se je zaradi nesreč drugod to tudi pri nas odpravilo, ali slovesno je pa bilo in lepo.

Bilo je tisti čas v našem mestu tudi mnogo vojaških penzionistov, nadporočnikov in stotnikov, kar jih danes ni; videle so se na ta praznik različne uniforme. Tudi ti možje so se veselili tega praznika in vedno udeleževali procesije. Imel sem priliko veliko občevati s temi sivimi, izkušenimi možmi, kar jih za pogovor večkrat pogrešam; ali če pomislim nazaj, s kako spoštljivostjo so ti možje o cerkvi in cerkvenih obredih govorili, možje, ki so toliko sveta obhodili, različne stvari poskusili, morali so na tedne in mesece z enega mesta v drugo hoditi, ker ni bila taka komoditeta kot je danes, in vendar spoznali so Boga za svojega Gospoda. Primerjajmo sedaj vero, oliko in medsebojno občevanje tistih in naših dnij; vse drugo je napredovalo in napreduje, a ono troje zaostaja vedno bolj.

Meščan.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. [Op. ured. Priobčimo ta dopis, a s tem ne nagibamo ne na to ne na ono stran, marveč nam je res samo na tem, da se tudi v tej zadevi čuje oba zvona, da se tako resnica jasno spozna.] — Godbene zadeve. Ravnateljstvo godbe meščanske garde novomeške se obrača tem potom na slavno občinstvo novomeško in v okolici, posebno pa na one prijatelje godbe, kateri še niso vpisani kot podporni člani, z vljudno prošnjo, naj bi blagovolili pristopiti k društvu kot podporni udje, oziroma da bi povišali svoje mesečne prispevke primerno svoji moči. — Ravnateljstvo se neprestano trudi, da bi se godba ne le obdržala, ampak tudi v umetnem oziru polagoma na boljše stališče spravila. Žalibog pa nam v ta namen vedno primanjkuje potrebnih denarnih sredstev. Raznovrstne potrebščine nam izpraznijo prežgodaj blagajno in sili ravnateljstvo apelirati na slavno občinstvo in prijatelje godbe za bolj izdatno podpiranje tega, že od nekdanj obstoječega društva. One gospode, kateri ne upoštevajo nikakega truda in žrtev od strani ravnateljstva, in ki imajo vedno svoje posebne projekte za godbeno organizacijo, in brez pomiselka trdijo, da se godbeni prispevki porabljuje v druge namene — one gospode pa vabimo, naj si ogledajo naše, od upravnega odbora odobrene račune, da si ohladé nekoliko svojo jezo in se prepričajo, da je stvar ravno nasprotna. — Istotako bi bilo v splošnem interesu tudi nujno želeti, da tisti gospodje, ki v zadnjem času po „Slov. Narodu“ opetovano napadajo godbo in blatijo njenega ravnatelja, čim preje opusté vse to brezpomembno pisarenje. To intrigiranje ne služi ne v korist

godbi, najmanj pa v čast dopisniku samemu. Saj je bil „Narodov“ dopisnik menda tudi že sam katerikrat ravnatelj take godbe in mora tedaj vedeti, da tudi pri najboljši volji in pri najboljši godbi: vsem se ne more vstreči. Ne delajmo torej zdrahe, kjer je ni potreba. Sploh pa, kdor ni društveni član in društva niti z vinarjem ne podpira, ta ne vtikaj svojega nosu v stvari, ki ga nič ne brigajo. Sicer: vse, kar pride preblizo ognja, se zna osmoditi. Toliko doslej v blagohotno uvaževanje in — svarilo.

Z ozirom na občeznano spretnost sedanjega kapelnika smemo pričakovati, da dobimo s časom izvrstno godbo na lok, katera nam bo, posebno v predpustnem času in za koncerte v dvoranah ne le v veselje in čast, ampak bo tudi bolj zmožna podpirati sama sebe v gmotnem oziru.

Iz Smihela pri Žužemberku. Vem, da se na dobra srca čast. čitateljev za podporo pogosto trka, od koder mnogotera pomoč pride. Čast. čitatelji mi gotovo ne bodo v zlo štelji, ako se tudi jaz drznem v sledeči zadevi potrkat. Župnija Smihel pri Žužemberku ima jako slabo in poleg tega mnogo premalo cerkev. Visoka c. kr. deželna vlada je dovolila novo zgradbo, ki bode stala do 29 000 K. To svoto pa revni župljani skoraj nikakor ne morejo pokriti, obrnem se toraj na vaša dobra srca za pomoč. Sv. Mihael in sv. Ana, katerima v čast se bode pozidala cerkev, naj sta vaša plačnika. Za dobrotnike se vsako nedeljo skupno moli. Janez Zupančič, župnik.

Domače vesti.

(Kanonikom) kolegijatnega kapiteljna v Novem mestu je cesar imenoval prečast. gospoda Janeza Virant-a, župnika v Mokronogu.

(Imenovanje.) Namestnik državnega pravdnika v Novem mestu, gosp. Alojzij Kessler je imenovan za deželnosodnega svetnika in predstojnika okrajnemu sodišču v Velikih Laščah. — Sodni pristav g. Ferdinand Meditz v Metliki je premeščen v Kočevje, avskultant g. Fran Pernuš pa je imenovan za sodnega pristava v Metliki. — Davčni praktikant g. R. Delhunja v Novem mestu je imenovan prov. davčnim adjunktom ravnatom.

(Osebna vest.) Gosp. Rudolf Molè bo v petek dne 6. julija v veliki svečanostni dvorani dunajskega vseučilišča promoviran za doktorja modroslovja.

(Zrelostni izpit) na tukajšnji c. kr. višji gimnaziji je delalo dne 25. in 26. junija 12 osmošolcev (3 so odstopili), izmed teh je padel 1 na dva meseca, drugi pa so vsi izpit prestali, z odliko 4 in sicer: Lozar Franc, Mole Herman, Schober Jakob in Verce Josip.

(„Dolenjski Sokol“) priredi s prijaznim sodelovanjem „Dol. pevskega društva“ dne 8. v slučaju neugodnega vremena pa 15. julija popoldne ljudsko veselico v gozdu g. Smole-ta na nekdanjem vojaškem strelišču. Vspored obsega razun prostih vaj ob godbi in telovadbe na orodju petje, srečolov na dobitke, ples itd. Za dobra jedila in pijačo ter razsvetlavo (gasolin) bode skrbnjeno. Vstopnice k rezerviranim mizam tik telovadišča — sedež po 40 h — se bodo prodajale 6. in 7. julija v trgovini g. J. Morauca; istotam bodo razstavljeni dobitki. Natančnejši vspeled se objavi po lepakih. Odbor.

(Javna skušnja) Hladnikove „Glasbene šole“ vršila se bode dne 12. julija ob 4. uri popoldne v čitalnični dvorani. Vljudno se vabijo p. n. stariši učencev in vsi prijatelji glasbe.

(Javno priporočilo.) G. Franc Ciber, podobarski mojster v Kandiji, je izdelal za župno cerkev v Poljanici blizu Toplic nov krstni kamen s podobo Janeza Krstnika na vrhu s tako finim umetniškim okusom, da smemo reči: delo hvali svojstra. Barve, arhitekture in mala soha na vrhu, vse je tako lično narejeno, da smo se čudili, kako se more kaj tako dovršenega za tako nizko ceno napraviti. Duhovniki na Dolenjskem v to stroko spadajoča dela prav z dobro vestjo lahko izročajo g. Cibru. Kdor hoče ta umotvor v Poljanici ogledati, se bo sam prepričal, da je to priporočilo popolnoma zaslužno.

(Utonil je) dne 17. junija med 2. in 3. uro popoldne Matijče Lamovšek, vrtnarski učenec deželne kmetijske šole na Grmu. Fantič se je šel popoldan v Težki potok kopat, kjer je baje, dasi ni znal plavati, takoj skočil v globoko in mrzlo vodo. Ker ni bilo blizu odrašenega človeka, kateri bi mu priskočil na pomoč je utonil. Po zdravniški izpovedbi,

moral je biti fant božjasten, in je tudi vsled božjastnega napada v vodi, tako žalostno svoje mlado življenje končal.

(Županstvom!) Na novomeške semnje se preišči dovažajo poleti že ob štirih, po zimi ob petih zjutraj tako, da ni mogoč natančen pregled preiščev in živinskih potnih listov. Občinstvo se opozarja na § 4 po odloku c. kr. deželne vlade z dne 25. aprila 1905 št. 4924 za mesto Rudolfovo veljavnega sejmškega reda, da se namreč dogon živine začne ob 6. uri zjutraj. Županstvu se naroča, da takoj in večkrat splošno razglasi, da pred šesto uro zjutraj preišče ne smejo dovažati na novomeške semnje, prestopki tega določila bodo kaznovani.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo.

(Utopljenici.) 14. junija t. l. je petletna hčerka Janeza Nose iz Rumanjevsi pri Toplicah zlezla v čoln blizu domačega mlina, se prekucnila v Krko in utonila. — 16. junija t. l. vrgla je božjast 36 letno Marijo Renarčič iz Doline pri Beli cerkvi v blizu domače hiše se nahajajoči vodnjak, in ker ni bilo pomoči, je utonila. — 23. junija t. l. se je šel 20 letni Ferdinand Lužar, doma iz Čermošnic, ki je v službi kod delavec parne žage v Radohi bival, vzlic stroge prepovedi v ne daleč od žage se nahajajoči vodnjak kopat. Tudi njega je v mrzli vodi prijel krč in je utonil. Njegov sodelavec Janez Strumbelj ga je še posebno na nevarnost opozoril in mu prepovedal se iti kopat. d.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Za zvočno cev strelne priprave) na Cavzarjevem vrhu nabral je cerkvenik g. Gottlieb na Trški gori pri Novem mestu dozdej vsega skupaj šele 47 K 20 v. K temu znesku prispel je g. baron Lazarini sam s 15. kronami. Ker stane pa zvočna cev 80 K in to brez umeščenja, dozdej nabrani znesek še nikakor ne zadostuje. Zato prosim podpisani, da bi p. n. posestniki vinogradov na Trški gori in bližji okolici, ko bode cerkvenik s Trške gore zopet k njim prišel, še enkrat v žep posegli ter mu zopet primerni znesek izročili. Ako se ne bo za zvočno cev zadosti denarja nabralo, porabilo se bode vse denar za nakup smodnika, katerega se je letos do zdaj že 75 kilogramov kupilo.

Na Grmu, dne 11. junija 1906.

R. Dolénc.

— (Hrvaško slav. deželna razstava v Zagrebu). Vladni komisar za deželno razstavo živine, perutnine i. dr. naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo v mesecu septembru 1906 v deželnem glavnem mestu Zagrebu vršila deželna razstava živine (konj, govedi, prašičev, ovc in koz), perutnine, čebel, mlekarskih izdelkov, krme, poljedelskih strojev in orodja, vino in sadjereje, vrtnarstva in v primeru ugodne letine tudi razstava grozdja in sadja. Vsa natančnejša pojasnila daje kralj. razstavni komisar gospod Dr. Ivo Mallin v Zagrebu.

— (Streljanje proti toči.) Toča je povzročila letos že velikansko škodo po nekaterih legah. Mnogi posestniki so prišli ob ves letošnji vinski pridelek. Trpeli bodo pa tudi drugo leto. Opravičeno je tedaj vprašanje, ali bi ne kazalo, da se stori, kar je v naših močeh, proti tej strašni ujmi? Ali ne kaže, da bi se poprijeli streljanja, kakor delajo po drugih krajih? Mnenja o vspehu streljanja so sicer različna; ali izkušnje drugih krajev nam potrjujejo, da je škoda po toči v zadnjih letih manjša kakor je bila prej. Tako pišejo Stajerci in Francozi. Kaj bi se ne dalo pri nas malo več storiti za nakup smodnika in popolnitev strelnih postaj. Če se izda toliko tisočakov za obdelovanje vinogradov, lahko bi se tudi za to kaj storilo. Človek bi imel vsaj mirno vest, da je storil vse, kar se je dalo.

— (Ne zametujmo zelene krme.) Pri nas pride mnogo zelene krme k nič. Veliko je živina razmeče zaradi muh, veliko je pride v zjedi in na ta način v gnoj. Varujmo se zaraditega pred tako potratom! Da nam živina ne razmetava krme, je treba, da varujemo živino pred muhami v poletnem času. Pregarjajmo muhe s sredstvi, ki smo jih že navajali v listu. In da živina ne bo delala zjedi, skrbimo na ta način, da se zelena krma poklada po malem in da pokladamo krmo, ki ni prezorela in trda. Od prezorele zelene krme imamo dvojno škodo. Taka krma je manj okusna, manj prebavna in manj

tečna, po drugi strani se je pa veliko zavrže v gnoj, ker je živina ne mara do čistega požreti.

— (Soparni hlevi.) Nič ni slabšega, kakor če mora živina prebivati v soparnih hlevih. Živina se slabše redi in nam tudi slabo molze. Vsa krma manj zaleže. Žalibog, da se za take stvari naši gospodarji tako malo zmenijo in da jim je vseeno, ali živina trpi vsled preobite soparice ali ne. Navajeni od nekdanj imeti živino v takih hlevih, jo imajo tudi nadalje. To pa ni prav! Soparne hleve treba izboljšavati; če ni drugače mogoče, saj s tem, da se napravijo v zid pod stropom primerno velike luknje, skozi katere vleče zrak. Take luknje je napravljati na obeh nasprotnih straneh, da nastane pod stropom potrebni prepib. Taki hlevi so bolj zračni, bolj hladni in bolj zdravi v poletnem času. Po zimi naj se pa te luknje zapro.

— (Tla pod svinjaki) so pri nas povsod prepojena z gnojnico in nesnago. To se pari v poletni vročini na solncu in napravlja smrad in sprijen zrak. Koliko kužnih snovi nastaja na ta način okrog naših svinjakov in kako slabo vpliva vse to na živali! Ali nihče se za to ne zmeni. Naj bi naši gospodarji vendar prišli do tega prepričenja, da to ni zdravo in da je treba tla pod svinjaki čistiti in snažiti od blata. Gnojnico naj se odpelje v gnojnične jame, gnoj na gnojišče, blato pa na kompost. Ne zanašajmo torej sami boleznj v svinjake!

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Po dr. J. Scheguli iz neke kazenske zadeve 50 K. G. sodni svétnik Travner 10 K. Veleč. g. župnik I. Šalehar 10 K. Gpdč. Nežika Rome 10 K. Veleč. g. kaplan Jos. Mensinger 6 K. Dobrotniki iz Novega mesta in Kandije za mesec 43 K. Dr. J. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC, 16. junija	79	60	29	20	80
TRST, 23. junija	31	77	14	17	19

Naznanilo.

Na c. kr. gimnaziji v Rudolfovem se bodo vpisovali učenci v prvi razred julija in septembra meseca.

Kdor želi vstopiti meseca julija, naj se oglasi v petek, 13. julija, od 5. do 7. ure popoldne ali pa v soboto, 14. julija, od 1/2 9. do 1/2 10. ure dopoldne s svojimi starši ali njih zastopniki pri gimnazijskem ravnateljstvu ter prinese s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo (šolsko naznanilo), v katerem mora biti povedano, čemu je bilo izdano, in v katerem morajo biti redi iz verouka, učnega jezika in računstva.

Sprejemni izpiti se prično 14. julija ob 1/2 10. uri dopoldne. Takse, 6 K 20 h, se plačajo v začetku šolskega leta.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

V Rudolfovem, 1. julija 1906. (133)

Dečka iz dobre hiše,

kateri ima veselje do lectarske in svečarske obrti sprejme takoj Franc Murn, lectar in svečar v Kandiji št. 18. (123-2-2)

Dražbeni oklic. E 196/6

8

Po zahtevanju oskrbnitstva bolnice v Brežicah po g. dr. Ivanu Benkoviču tam bo dne 17. julija 1906 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 6. v Rudolfovem dražba zemljišč ul. št. 211., k. obč. Smolinavas, obstoječe iz stavbišča, 2 gozdnih parcel, travnika in devet njiv, ul. št. 676., k. obč. Brusnice, obstoječe iz njive, ul. št. 757., k. obč. Gabrje, obstoječe iz gozda ter pri ul. št. 211., k. obč. Smolinavas s nahajajočo pritliklino vred, ki sestoji iz jedne prasice s tremi prašički, par volov, jednega teleta, jednega poljedelskega voza, jednega drevesa (oralca) in 2 bran. Nepremičnini, ki je prodati na dražbi, je določena vrednost na 3164 K — odn. 120 K — in 46 K — pritliklina na 672 K. — Najmanjši ponudek znaša 2557 K 23 v, pod tem zneskom se ne prodaje. (144)

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, oddelek II., dne 12. maja 1906.

Dražbeni oklic.

E 591/5
23

Po zahtevanju gospoda Josipa Reinerja, prot. tvrde na Dunaju, IX. Maria-Teresienstrasse 19 zastopane po dr. Alojziju Ružički, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Maria-Teresienstrasse 10 bo dne 4. julija 1906 dopoldne ob 1/2 10. uri pri spodaj označenem sodišču v izbi št. 6 dražba nepremičnin 1. vl. št. 827 d. o. Prečina in 2. vl. št. 325 d. o. Jurka vas, obstoječih ad 1. iz gospodarskega dvorca parc. št. 93, gospodarskega poslopja parc. št. 90, svinjskega hleva in mlina s žago parc. št. 84, hiše v Podgori parc. št. 257/3 ter 130 ha zemljišča; ad 2. pa iz hiše in gospodarskih poslopij na Derganjih Selih parc. št. 149 in iz 33 na zemljišča

Navedena zemljišča obstoje iz njiv, gozdov, travnikov, vinogradov in pašnikov, ter so iz deželne knjige odpisani deli graščine Zaloške (Breitenau).

Nepremičninam, katere je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer poslopj 8310 K, zemljišč 69774 K, odnosno poslopj 250 K zemljišč 9603 K.

Najmanjši ponudek znaša gledé nepremičnin pod vl. št. 827 d. o. Prečina 52056 K, glede nepremičnin pod vlož. št. 325 d. o. Jurka vas 6568 K 68 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Varščina (vadij), ki je položiti pri dražbi, znaša desetino označene cenilne vrednosti.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodišču, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj označene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem,
odd. II. dne 23. maja 1906.

(119-2-1)

Dražbeni oklic.

E 255/6
21

Po zahtevanju g. Reiner Josipa, protok. firme na Dunaju IX. Marije-Terezije cesta 9 zastopane po dr. Alojziju Ružički, odvetniku na Dunaju I. Marije-Terezije cesta 10 bo vsled naredbe c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu z dne 17. aprila 1906, o. št. Ne II 149/6 dne 4. julija 1906 dopoldne ob 1/2 10. uri pri spodaj oznamljenem sodišču v izbi št. 6 dražba nepremičnin. 1. vl. št. 1082 kranjske deželne knjige, graščine Zaloške (Breitenau), ležečih v davčni občini Gor. Straža in Jurka vas, na katerih se nahaja grad s stanovanjskimi in gospodarskimi poslopiji, opekarna s krožno pečjo; 2. vl. št. 1048 iste deželne knjige, graščina Luknjiška (Luëgg), ležeč v davčni občini Prečina, na kateri je grajska razvalina. K obema graščinama spadajo zemljišča razne obdelavne vrste.

Prvo zemljišče ima tudi razno pritliklino v živini, gospodarskem in tovarniškem orodju, drugo zemljišče nima nikake pritlikline.

Nepremičninama, kateri je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer prvi, ki obsega krog 843 ha zemlje 250.586 K 25 h, njenim pritliklinam 41.964 K 70 h; drugi nepremičnini, ki obsega krog 47 ha zemlje 14.295 K 75 h. Najmanjši ponudek znaša za nepremičnino vl. št. 1082 167.057 K 50 h, nje pritlikline 27.976 K 50 h; za nepremičnino vl. št. 1048 9.530 K 50 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se stem odobrujejo in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljenem sodišču v izbi št. 5 med opravljenimi urami. Varščina (vadij) pri dražbi znaša desetino cenilnih vrednosti.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamljene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem,
odd. II. dne 24. maja 1906.

(118-2-1)

Treznega in pridnega ter poštenega (147-0-1)

= hlapca konjarja =

išče za prav dobro plačilo in takojšnji ustop v službo vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Zidana hiša (148-0-1)

je iz proste roke na prodaj v Rudolfovem št. 13., ležeča blizu glavnega trga. 4 sobe, 1 kuhinja, 2 kleti, 2 jedilni shrambi, 1 hlev, 1 svinjak, voda v hiši, zraven lep vrt. Natančneje pové lastnik ravno tam.

Družinski blaginji je posvečena skrb naših gospodinj!

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

je edina sladna kava, ki dobiva po Kathreinerjevem načinu posebnega proizvodnje priljubljeni vonj in dobri okus zrnate kave. Njene velike, vobče priznane zdravstvene prednosti so čestokrat poudarjali najodličnejši strokovnjaki znanstva.

Poleg izdatnega prihranka v vsakem gospodinjstvu je vsakdanja uporaba zlasti za mladino neprecenljive vrednosti!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime KATHREINER in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno — znamko »Župnik Kneipp«.

Vrtnarskega učenca

sprejme vodstvo kmetijske šole na Grmu takoj.

Dotični mladenič biti mora 15 do 16 let star ter krepak, slovenskega jezika tudi v pisavi popolnoma zmožen. Čas poduka traja tri leta. V tem času udobi vso obleko, stanovanje, hrano in poduk v šoli ter na vrtu brezplačno. Po preteku treh let izroči mu vodstvo šole spričevalo, s katerim ga imenuje vrtnarskim pomočnikom. Pismene prošnje so kakor hitro mogoče osebno vložiti na Grmu. (142-0-1)

Gostilna **Ferlič**, Glavni trg.

Zobozdravnik

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7.

(131-0-1)

Amerikanske zobe.
Vsa zobotehnična dela.

Amerikanske zobe
se v konces. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsaki ponedeljek od 10.—5. ure.

Znana Pezdirčeva gostilna

v **Metliki** s pripadajočimi gospodarskimi poslopji se prodaja ali pa — da takoj v najem. —

Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Semiču.

Okolu 165 goldinarjev

je pobral nekdo 17. junija v prodajalni urarja g. Rajeca v Rudolfovem. Dotični se pozivlje, naj takoj prinese denar na rotovž, sicer se bode sodnijsko poklical, ker je znan. (134)

Imam čez 70 komadov

**suhih govejih in telečjih
kož na prodaj.**

Cena po dogovoru in pri meni, kadar se jih pride pogledat. (136)
Franc Aubel, mesar v Žužemberku.

Mlin in žaga

z ugodno vodno močjo in zraven tudi
dobro obiskana **gostilna**

* * se odda takoj na račun. * *

Odda se tudi v najem lep lokal za prodajalno z vso opravo, zraven tudi stanovanje in klet v št. Vidu na Dolenjskem. * *

Več se izve pri lastniku g. Ivan Končina v Gorenji vasi pri Zatičini, Dolenjsko. (141)

Dobro vino

lastnega pridelka, v vsaki množini, je po nizki ceni za dobiti
v **graščini Struga**,
Št. Peter pri Novem mestu.

(145-8-1)

Lekarna

Jos. Bergmann
v Rudolfovem

kupuje po najvišji ceni

štupo (seme)

lisičjega répa

(glej podobo)

gorčično seme

(ženof), kamilice

in druga zdra-
vilna zelišča in
cvetje.

(132-4-1)

Dobrega žagarja (137)

za bukovino rezat na gatre (3 ali 4 plehe) sprejme takoj parna žaga v Jelendolu, pošta Dolenja vas pri Ribnici.

Konj štiri leta star,
16 pesti visok

je na prodaj v deželni kmetijski šoli na Grmu.

Ravno tam prodaja se tudi prav lep

krompir oneidovec po kroni mernik in prav dobro

: : : rudeče in belo vino. : : : :

Cena po dogovoru.

(143-0-1)

Spretnega kovača

kateri tudi razumi kuriti parne kotle, sprejme takoj parna žaga

J. Šutej, Jelendol, pošta Dolenja vas pri Ribnici. (12€)

(120-3-3)

VINO

Tvrška G. Benuzzi & Comp. v Trientu

priporoča cenjenim gostilničarjem in posestnikom svoja

garantirano naravna

bela, rudeča in črna vina od 16 krajcarjev naprej proti plačilu v 4 mesecih poslano v lastnih sodih na postajo v Trient.

Pri odjemu ednega vagona znatno znižane cene, vzorci se razpošiljajo franco in zastonj.

Za časa košnje priporoča tudi dobro vino (Halbwein) za delavce ter se cenjeni gospodarji vljudno vabijo, ker je cena le samo 13 krajcarjev liter, da vsaki za poskušnjo naroči 100 l ter zagotovi tvrška v vsakem oziru najboljšo in reelno postrežbo.

Naročila se prosi pošiljati na glavnega zastopnika **K. Novak**, Ljubljana, Nove ulice 3, ali pa naravnost na tvrško.

Lepo novo stanovanje!

Tri sobe, kuhinja, kopalnica in potrebni prostori,
z malim vrtom

je takoj oddati v obližju
Božjega groba pri Novem mestu.

Poizvedbe pri upravnistvu tega lista. (139-0-1)

Na licitandi

v nedeljo 15. julija ob 1. uri popoldne se bode prodajalo lepo posestvo s hišo in vsem gospodarskim poslopjem ter zraven spadajočimi njivami, hosto, košenico pri Janezu Malner-ju na Dolžu št. 39., Stopiče. (135)

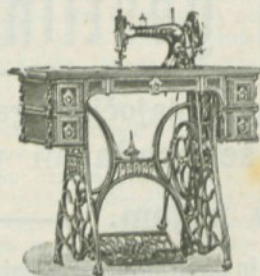
VOZ, ki nese peze
80 centov

je na prodaj pri Janezu Fink-u v Smolinji vasi števil. 10 pri Novem mestu. (138-3-1)

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, čez 14 let star, nekoliko nemškega jezika zmožen ter iz poštene hiše, se sprejme pri J. Razboršek-u v Šmartnem pri Litiji. (52-6-2)

PEAFF

(130-2-1)

šivalni stroji

so najbolji za družinske potrebe, kakor: šivanje, vezenje in krpanje, nepresegljivi za obrtne namene, ter šivajo naprej in nazaj idoči. (Kugellager!)

Glavni zastopnik:

Franc Tschinkel,

Ljubljana, rotovski trg 9. — — — Kočevje, v gradu.

M. U. dr. A. Praunseis

zobozdravnik (115-3-3)

iz Ljubljane, Marijin trg 3 ordinira
v hiši **g. Apolonije Zorc**
v **Rudolfovem**, Glavni trg 94
in sicer kakor dosedaj tudi za naprej
redno **vsak ponedeljek** za zobobolne.

Vsakovrstne zobe in plombe.

Mlin s tremi tečaji in
s tremi stopami
je iz proste roke na prodaj.

Zraven spadajo hlev, klet, trije svi-
njaki, kozole in nekaj zemljišča.

Natančneje se izve pri Karl Fink-u v Smoleni vasi
št. 57., pošta Novo mesto. (110-3-3)

Vino

(105 3-3)

izvrstno, lastnega pridelka, pro-
daja se po jako nizki ceni v
grajščini Bajnof
pri **Rudolfovem**.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje
dni **6** dni
izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
"Amerika" 24.000 ton
"Kaiserin Augusta-Victoria" 25.000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Kovertne in pismen papir stiskom ter
lepe vizitnice po nizki ceni priporoča
tiskarna J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

(1-24-13)

Prodajalne
se spoznajo
na
tej podobi,

v katerih se
dobivajo edino pravi
SINGER-jevi
šivalni stroji

Singer Co. del. družba šivalnih strojev
v Novem mestu, Glavni trg št. 88.

Hiša blizu Fužine

v Dol. Kotu št. 14., p. Dvor, Dolenjsko, s zraven spadajočim zemljiščem

je na prodaj.

Ker leži na prav lepem prostoru ob državni cesti, je jako
pripravna za gostilno. Natančneje se izve pri lastniku
ravno tam. (111-3-3)

Učenca za trgovino z mešanim blagom,

iz dobre hiše, sprejme R. RUTNER, Vrhnika. (125-2-2)

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

(266-20-15)

KAPLJICE SV. MARKA.

Te glasovite in nedosegljive „Kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za zunanjo in notranjo vporabo. Osobito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženejo velike in male gliste, ter vse bolezni, izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse bolezn, izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madroni, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši.

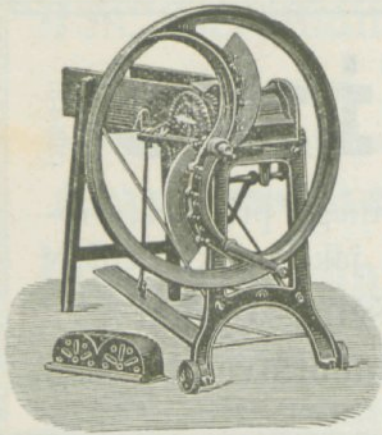
Dobiva se samo: Mestna lekarna, Zagreb. — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franco postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v		3 ducati (36 stekl.) 11 K — v
2 ducata (24 stekl.) 8 K — v		4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v
5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v		

Na razpolago imam na tisoče priznalnih pism, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim vspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

MESTNA LEKARNA, Zagreb, Markov trg št. 50, poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno leta 1360.

(112-24-3) **Tovarna strojev in železolivarna
K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)**

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

— Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji. —

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta št. 31.

Dolenjske Toplice pri Rudolfovem.

Vsem p. n. gostom letoviščarjem, izletnikom, potnikom in obiskovalcem Toplic priporočam svojo

— novo otvoreno gostilno moderno urejeno —

z lepimi sobami za prenočevanje in za stalno bivanje. Za dobra jedila in izvrstno pijačo vedno skrbljivo. Cene nizke. Postrežba točna.

Za obilen obisk in blagohotno naklonjenost se najtopleje priporočam s spoštovanjem

(122-5-2)

Mihael Zupanc, pek in gostilničar.

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega, črnega in rudečega starega in novega vina, domače rakije, brinovca in finega namiznega olja iz oljk po primerno nizkih cenah.

Ivan Pujmann,

(83-16-5)

vinogradnik in trgovec (Vodnjan Dignano-Istra).

Najboljša pristna vina

priporoča po najnižji ceni Antonija Lakner v Kandiji

nasproti žagi g. Košiček-a.

(86-5-5)

(234-24-17)

ŽENSKÉ LASE

zmešane in rezane, kupujem na malo in veliko. Vsaki nabiralec las naj se prepriča, da plačujem od zdaj ysekakor najvišjo ceno. Izdelujem vsa vlasuljarska dela, vlasulje (baroke), lasne verižice, kite in umetne slike iz las po najnovejšem načinu. — V zalogi imam najfinejša mila svetovnoznane tvrdke H. Kielhauser, Gradec, kakor tudi znano Bergmannovo lilijino milo z znamko „dva rudarja“. Dišave za obleko in mnogo priznana tekočino Bay-Rum, katera rabi proti izpadanju las in očiščuje prhut.

Spoštovanjem se priporočujem **Ivan Svetec**,

brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše).

Najcenejša in najhitrejša vožnja v AMERIKO je s parniki

„Severonemškega Lloyd“

iz

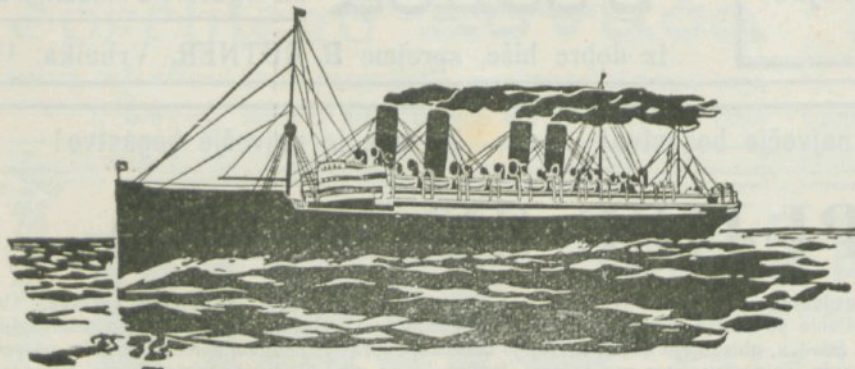
BREMENA

NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki: Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo

5—6 dni.

Pozor! Berite!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

(83-24-10)

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa, potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno.

Postrežba poštna, reelna in solidna. — Potnikom, namenjenim v zapadne države, kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Waschingon, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.